

**PROTOCOL D'ACTUACIÓ CONTRA LES
VIOLÈNCIES SEXISTES A LES FESTES
POPULARS DE LA VILA**

Índex

1. Presentació	3
2. Definició de les violències	4
3. Identificació de les violències als esdeveniments d'oci i festius	5
4. Objectius	6
5. Recursos	6
6. Actuacions davant una actuació sexista	7
7. Circuit d'intervenció	8
8. Actuació davant una agressió sexista des de dalt de l'escenari	9
9. Agents implicats	10
10. Recursos i contactes	10
11. Marc legal	11

1. Presentació

Els moments festius i de gran participació, com la Festa Major, la revetlla de Sant Joan..., tendeixen a estar plens de comportaments masclistes i en aquests contextos són habituals agressions sexistes de diferents intensitats, que sovint es camuflen pel context festiu i de desinhibició, cosa que en minimitza o en silencia el dany o el malestar que produeixen.

El Masnou no és un municipi lliure d'aquestes discriminacions, abusos o violències en els seus grans esdeveniments, i és per això que resulta necessari aquest Protocol, per poder actuar eficaçment en els moments en què es produeixen. També és igualment important per poder treballar en la prevenció i sensibilització d'aquests comportaments, de manera que puguem gaudir d'unes diades festives lliures de sexisme i violències.

Per aconseguir-ho, cal tenir molt present que les violències no estan mai justificades, ni pel consum de drogues, ni per com es mou o vesteix una persona, ni perquè algú cregui que l'altre se li estava insinuant. Es produeixen quan no hi ha consentiment explícit de totes les parts o una de les parts no pot expressar lliurement el seu consentiment (perquè està sota l'efecte de l'alcohol, les drogues...). És un abús de poder d'una persona sobre una altra, no és un malentès ni un conflicte entre persones.

Cada persona té els seus propis límits en relació amb la seva intimitat, i són inqüestionables i innegociables. Per aquest motiu, cada persona que pateix una agressió d'aquest tipus la gestionarà a la seva manera i s'ha de respectar, encara que no sigui comprensible per tothom.

Sabem que no tots els assetjaments sexuals tenen un reconeixement legal o jurídic, però no per això deixen de ser-ho ni es poden obviar.

El patriarcat és un sistema en què la socialització masculina té el privilegi i el poder, entenem que la majoria d'agressions es produeixen sobre les dones i altres identitats de gènere no hegemòniques per part d'homes d'una manera molt majoritària. L'assetjador pot ser de l'entorn pròxim o desconeguda per la persona agredida.

2. Definició de les violències

Sabem que un dels pilars sobre els quals neixen i se sustenten les violències masclistes són els rols de gènere i els desequilibris de poder que intrínsecament s'han atorgat en el sistema **patriarcal, androcèntric i heterosexual** als homes i a les dones. El repartiment d'aquests rols ha col·locat tot allò que es considera masculí en una situació de privilegi i poder sobre tot allò atorgat a la feminitat, que s'ha relacionat amb la dependència i la fragilitat. Aquest plantejament social ha facilitat que les dones i persones LGTBI es trobin en major risc de patir abusos i violències, i que aquestes violències s'hagin normalitzat i minimitzat durant molts anys.

En aquest Protocol, parlem de *violències* entenent que no hi ha una forma única ni universal i que es pot manifestar de múltiples maneres i en contextos diferents, com els que recollim tot seguit:

2.1. Violències sexistes

Són aquelles agressions, físiques o no, exercides sobre una persona per motius de gènere, orientació sexual o aspecte físic en relació amb els estàndards estètics de gènere majoritaris.

2.2. Violències sexuals

Són l'expressió bàsica de la dominació patriarcal i les violències masclistes en què s'utilitza el sexe com a forma de control, atemptant contra la seva llibertat, i es donen en l'àmbit social o comunitari. En la definició de l'OMS (2011), la *violència sexual* és "tot acte sexual, la temptativa de consumir un acte sexual, els comentaris o insinuacions sexuals no desitjats, o les accions per comercialitzar o utilitzar de qualsevol manera la sexualitat d'una persona mitjançant coacció per una altra persona, independentment de la relació d'aquesta amb la víctima, en qualsevol àmbit, inclosos la llar i el lloc de treball".

2.3. Assetjament sexual

És qualsevol comportament verbal, no verbal o físic no desitjat d'índole sexual que tingui com a objectiu o produeixi l'efecte d'atemptar contra la dignitat d'una dona o d'una persona LGTBI creant-li un entorn intimidador, hostil, degradant, humiliant, ofensiu o molest.

3. Identificació de les violències sexistes als esdeveniments d'oci i festius

Aquelles agressions de tipus físic, verbal, simbòlic o en qualsevol altra forma que s'exerceixen sobre una persona per motius de gènere o orientació sexual en un context festiu o d'oci, i que poden succeir de forma individual o col·lectiva. Aquestes manifestacions de domini es poden donar en tot tipus **d'espais socials i ludicofestius**, en carrers, places, espais tancats... Sovint, queden sota l'aixopluc del context festiu, les drogues i la desinhibició. Aquest fet s'utilitza per desresponsabilitzar l'agressor i minimitza, ridiculitza o silencia les respostes de protecció de la persona agredida. Aquest tipus de conductes no són anècdotes aïllades, sinó que responen a una violència estructural, sobre la qual s'ha d'actuar d'una manera directa i responsable.

Aquest tipus d'agressions es poden manifestar de les maneres següents:

- **Comentaris ofensius i/o degradants** o altres comportaments hostils, com burles o insults, així com insinuacions no desitjades.
- **Acostaments físics no desitjats** que incomoden i violenten la persona agredida.
- **Forçar directament o indirectament** a ser en un lloc o amb persones amb les quals no es vol estar.
- **Exhibició de símbols sexistes ofensius** o parts sexuals.
- **Violència física, que pot arribar a la violació.**

Sovint, aquests comportaments es manifesten en les seves formes més subtils, justificades per una intenció "seductora" com una forma d'atraure l'atenció. Però aquesta intenció pot prendre formes que incomodin o envaeixin l'espai propi i prenguin la forma d'assetjament. Aquest límit el posa la persona que rep els comentaris o insinuacions i sempre és personal i únic (tots els comportaments no es poden entendre com una manera de flirtejar). Pot semblar un "sexisme benevolent", però és una forma d'assetjament sexual.

En altres ocasions, aquest assetjament és més clar i evident per l'entorn, ja que es fa servir un llenguatge més hostil o humiliant, o es produeix un acostament físic sense consentiment, i hi ha comportaments exhibicionistes o tocaments sexualitats...

I en els **casos greus o molt greus** es produeixin agressions físiques, com tocaments sexuals o violacions (amb o sense penetració).

Qualsevol d'aquests comportaments es pot donar de forma individual o col·lectiva, i no són categories diferenciables, formen part d'un continu que travessa tota la situació d'assetjament.

4. Objectius

Són els que recollim tot seguit:

- Propiciar uns espais d'oci segurs al municipi.
- Eliminar els comportaments sexistes i violents vers les dones i altres col·lectius per motius de gènere o orientació sexual.
- Millorar la percepció d'inseguretat als carrers i espais festius.
- Visibilitzar de forma clara i contundent el rebuig vers aquest tipus de comportaments discriminatoris i vexatoris.
- Disposar d'un marc consensuat i coordinat per intervenir de manera eficaç.
- Implicar tots els i les agents que intervenen en aquest context en la prevenció i la intervenció davant d'aquests comportaments.

5. Recursos

La figura més destacada és la que anomenem **referent lila**. És aquella persona professional que es designa com a responsable de les actuacions que s'hagin de dur a terme segons el que recull aquest Protocol i ha d'estar present al lloc on es dugui a terme l'esdeveniment des de l'inici fins a la seva finalització. La resta de personal que hi participi l'ha de conèixer i ha de saber quines són les seves funcions. **Per identificar-la fàcilment, durà un distintiu lila**, que podrà ser un braçalet, un mocador... (es valorarà en cada moment).

Serà qui canalitzarà les consultes i gestions derivades de les agressions sexistes que es produeixin en els diferents esdeveniments lúdics. Aquesta persona referent ha de tenir formació sobre les violències sexistes i un ampli coneixement del funcionament del Protocol d'actuació contra les violències sexistes als grans esdeveniments d'oci i festius de la vila.

En els casos en què es valori que és necessari que hi hagi referent lila, s'ubicat en un espai exclusiu i diferenciat, l'anomenat **punt lila**, des d'on durà a terme les seves funcions i des d'on podrà donar cobertura a les necessitats que puguin sorgir al llarg de l'esdeveniment.

En darrer terme, serà la policia local la responsable de dur a terme les intervencions necessàries.

6. Actuacions davant d'una actuació sexista

6.1 Recomanacions de resposta ciutadana:

- 6.1.1 Amb la persona que pateix l'agressió:
 - 6.1.1.1 Donar-li suport i acompanyar-la.
 - 6.1.1.2 Crear un espai de seguretat i rebuig vers l'agressor o agressors.
 - 6.1.1.3 Respectar en tot moment la voluntat de la persona agredida, ja que només és ella qui pot decidir què vol fer davant d'aquella situació.
 - 6.1.1.4 Avisar la o el referent lila, si així ho manifesta, o orientar-la cap al punt lila (si n'hi ha).
 - 6.1.1.5 Si l'agressió ha estat greu o molt greu, i la persona agredida així ho manifesta, cal avisar els cossos de seguretat, atès que podem estar davant la presumpta comissió d'un delictes.
- 6.1.2 Amb la persona que realitza l'agressió:
 - 6.1.2.1 Fer-li saber de forma relaxada i educada que el seu comportament és sexista i humiliant.
 - 6.1.2.2 Si el comportament persisteix, seria bo fixar-se en algun tret identificatiu i comunicar-ho al personal acreditat.

6.2 Resposta professional:

- 6.2.1 Amb qui pateix l'agressió:
 - 6.2.1.1 Donar suport i acompanyament a la persona o persones agredides.
 - 6.2.1.2 Crear un espai de seguretat i rebuig vers l'agressor o agressors.
 - 6.2.1.3 Respectar en tot moment la voluntat de la persona agredida, ja que només és ella qui pot decidir què fer davant d'aquella situació.
 - 6.2.1.4 Acompanyar la persona agredida al punt lila (en els esdeveniments en què estigui en funcionament).
 - 6.2.1.5 Informar dels espais i recursos on pot adreçar-se per fer el seguiment si així ho desitja.
 - 6.2.1.6 Si l'agressió ha estat greu o molt greu, i la persona agredida ho manifesta, cal informar-ne els cossos de seguretat, atès que podem estar davant la presumpta comissió d'un delictes.

6.2.2 Amb l'agressor:

- 6.2.2.1 **AVÍS:** se li comunica que està tenint un comportament d'agressió sexista i que la persona agredida se sent incòmoda i violentada. Que, si no atura aquest comportament, serà expulsat de l'espai on s'estigui donant l'agressió (el local, la carpa...).
- 6.2.2.2 **EXPULSIÓ:** si l'agressor no atura l'assetjament, la persona o persones designades l'expulsaran de l'espai.
- 6.2.2.3 **REBUIG COMUNITARI:** fer un recordatori per la megafonia que no s'acceptaran comportament violents ni sexistes en aquell espai, que es volen unes festes lliures de masclisme i homofòbia.

Si l'agressió ha estat **greu o molt greu**, cal avisar els cossos de seguretat i identificar i retenir la persona que l'ha realitzat.

Qui pot denunciar-ho?

- La persona agredida.
- Qualsevol persona que sigui testimoni de l'agressió.

7. Circuit d'intervenció

Primer pas: Acompanyar, escoltar i donar suport i informació dels recursos que té a l'abast la persona o persones que pateixen l'agressió.

Segon pas: Separar l'agressor de la persona que ha estat agredida.

Tercer pas: Avisar el o la **referent lila** o trasllat al **punt lila** si la persona o persones agredides ho desitgen.

Quart pas: En cas d'agressió greu, avís a les autoritats i/o als serveis sanitaris.

Cinquè pas: Avisar verbalment l'agressor o agressors.

Sisè pas: Si la situació d'assetjament o violència persisteix, és procedirà a la seva expulsió de l'espai on s'estigui produint l'agressió.

Setè pas: En aquest punt és donarà una resposta comunitària i és farà una falca per megafonia indicant que aquell espai no accepta ni els comportaments ni les violències sexistes.

Vuitè pas: S'omplirà un registre d'intervenció i es farà arribar a la Regidoria d'Igualtat o a la persona referent de l'activitat.

La persona designada de la **Regidoria d'Igualtat** serà la responsable de recollir, analitzar, valorar i informar de les situacions detectades a cada gran esdeveniment d'oci i festiu amb les aportacions de les persones referents liles en cada cas. Quan no sigui possible, serà la **regidoria municipal responsable de l'activitat** qui recollirà aquesta informació i la farà arribar a la responsable política.

Un cop la policia local tingui coneixement de l'agressió, oferirà a la dona o dones agredides l'acompanyament per fer la denúncia, durà a terme les accions d'investigació i d'identificació del presumpte o presumptes autors, i es coordinarà amb els Mossos d'Esquadra si escau i segons el cas.

8. Actuació davant una agressió sexista a dalt de l'escenari

Sobre l'escenari també es poden donar diferents tipus d'agressions sexistes per mitjà d'expressions, gestos o cançons que incitin a la violència masclista per raó de gènere o d'orientació sexual. És per això que aquest Protocol recull els passos que cal seguir en les actuacions de les festes populars de la vila per prevenir aquest tipus d'agressions o actuar en cas que es produeixin.

1. L'Ajuntament del Masnou procurarà una contractació responsable de les actuacions durant les festes per tal que tinguin presents els principis d'igualtat i no facin exaltació de les violències prioritzant aquelles que en promoguin de forma clara el rebuig, segons recull aquest Protocol. S'informarà d'aquest fet a artistes o grups a través dels seus representants en el procés de contractació.
2. Abans de qualsevol actuació, s'informarà directament les persones que realitzaran l'actuació que no es toleraran agressions sexistes ni de cap tipus i que en cas que es produeixi o s'inciti a alguna situació de violència sexista s'aplicarà el que recull aquest Protocol.
3. S'informarà prèviament les persones responsables de la seguretat i auxiliars de l'existència d'aquest Protocol i es preveurà en les seves tasques la necessitat de cooperar per complir-lo.
4. Cal que tothom estigui alerta davant les possibles manifestacions i/o violències sexistes.
5. En cas que es produeixi algun tipus d'agressió, es realitzarà un **avís** a la persona o grup que l'hagi realitzat a través de qui els representi *in situ* (*managment, road manager*). La persona responsable de l'organització de l'acte serà l'encarregada de recordar l'existència i el compliment d'aquest Protocol. En cas que aquest comportament es mantingui, es procedirà a la **finalització de l'actuació**.

6. Per procedir a la finalització de l'actuació, se n'informarà prèviament el personal tècnic de so i il·luminació, que, seguint instruccions de l'organització, hauran de limitar els equips tècnics de l'escenari, i es demanarà el suport del personal de seguretat per desallotjar l'escenari, en el cas que sigui necessari.
7. Posteriorment a la finalització de l'actuació, es procedirà a la incorporació d'una falca amb un missatge de rebuig a totes les violències sexistes.

9. Agents implicats?

- Cultura
- Joventut
- Policia local
- Igualtat
- Agents cívics
- Personal de les barres
- Personal de seguretat dels diferents espais
- Responsables dels espais de lleure

10. Recursos i contactes

De primera intervenció:

- Referent lila: Estarà present al llarg de tota l'activitat
- Punt lila: Indiqueu-ne l'adreça quan es munti
- Policia local: 93 555 22 44 i 092 si es truca des d'un telèfon fix
- Mossos d'Esquadra: 93 741 81 85 i 112 si es truca des d'un telèfon fix
- Emergències: 112
- Telèfon Infància Respon: 116 111
- Línia 900 900 120

De seguiments posteriors:

- CIRD: 93 557 18 70
- PIDS: 93 557 18 00

Retorn registre intervenció:

- igualtat@elmasnou.cat
- Regidoria referent de l'activitat

11. Marc legal

- Llei orgànica 1/2004, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere.
- Llei 5/2008, del dret de les dones a eradicar la violència masclista.
- Llei 11/2014, per eradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia.
- Codi penal:
 - Article 178: “Qui atempti contra la llibertat sexual d’una altra persona, utilitzant violència o intimidació, ha de ser castigat com a responsable d’agressió sexual...”
 - Article 181: “Qui dugui a terme actes que atemptin contra la llibertat o la identitat sexual d’una altra persona, sense violència o intimidació i sense el consentiment d’aquesta altra persona, ha de ser castigat, com a responsable d’abús sexual...”

Registre intervenció

Data: _____

Espai on es produeix l'agressió: _____

Com se'n té coneixement: persona agredida públic professionals

Breu descripció de l'agressió:

Actuació realitzada:

Responsable de la intervenció: _____

Altres comentaris: